

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВИТРАТ НА ПІДГОТОВКУ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКУ ПРАЦІВНИКІВ

Однією зі складових, що дозволяє ідентифікувати властивості витрат на підготовку та перепідготовку працівників або інших фізичних осіб для цілей підприємства, є визначення видів навчання та їх рис, що вплинуть на облікове відображення витрат. Діючим законодавством та практикою передбачено, що професійне навчання можна розділити за двома ознаками:

- формалізованість професійного навчання: формальне (первинна професійна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації працівників, а також перепідготовка, спеціалізація, підвищення кваліфікації, стажування керівників, професіоналів та фахівців, що здійснюється відповідними навчальними закладами, що отримали ліцензію) та неформальне (для проведення неформального професійного навчання безпосередньо в роботодавця договір про навчання із працівником не укладається, достатньо наказу, зазначивши в ньому тематику навчання, його тривалість, викладачів зі складу працівників або ж укласти договір із компанією, що надає консультативні послуги з підвищення кваліфікації). Прикладами формального навчання є навчання у навчальних закладах, що отримали ліцензію Міністерства освіти і науки, зокрема вивчено діяльність вищих навчальних закладів. Неформальне навчання, яке здійснюється із використанням послуг сторонніх осіб, може здійснюватися для підвищення кваліфікації працівників або ж отримання міжнародних сертифікатів.

- обов'язковість здійснення навчання: обов'язкове та добровільне. Обов'язкове навчання передбачено законодавством для певних категорій працівників. Причому, таке законодавство може належати як до трудового права, так і до інших видів права.

Формальне навчання пов'язане із навчанням працівників в навчальних закладах, що мають ліцензію Міністерства освіти і науки України та надають освітні послуги за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями та спеціальностями або спеціалізаціями / освітніми програмами, які затверджені вищим навчальним закладом.

Неформальне навчання працівників із використанням послуг сторонніх осіб нами вивчено на прикладі діяльності ТОВ «Бізнес-світній альянс», яке співпрацює з міжнародними економічними професійними організаціями, зокрема USAID, IFA, АССА, EBCL, ISMM, CAP/CIPA тощо. В табл. 1 представлено програми, за якою працює підприємство та цінова політика.

Таблиця 1. Діяльність ТОВ «Бізнес-світний альянс»

Професійна організація	Програма	Вартість навчання / сертифікації
CIMA Cert PM (Rus)	Управління ефективністю бізнесу. Рівень Р. 1.	£ 310
	Управління ефективністю бізнесу. Рівень Р. 2.	£ 310
IFA – інститут фінансових бухгалтерів Великобританії	Міжнародні стандарти фінансової звітності	8190 грн. / £ 60
	Управління фінансами фірми	8190 грн. / £ 60
	Внутрішній аудит	5290 грн. / £ 40
	Стратегічний менеджмент	5290 грн. / £ 40
ACCA	DipIFR (rus)	13900 грн. / не приймають

По закінченню відповідної підготовки за міжнародною програмою особа має можливість пройти міжнародну сертифікацію та отримати міжнародний сертифікат. Або ж результатом навчання групи працівників може бути здобуття відповідних кваліфікаційних навичок. Підприємство приймати участь в обговоренні тематики таких курсів та семінарів, або ж їх результатів. Крім того, в результатом такого роду неформального навчання може бути не лише підвищення кваліфікації працівника, але й наприклад розробка стратегії розвитку підприємства.

Систематизовані властивості зазначених видів професійного навчання представлено на рис. 2.

ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ	
Формальне	Неформальне
<i>Суб'єкт проведення</i>	
Професійно-технічні та вищі навчальні заклади, установи, організації	Роботодавець, консалтингові компанії
<i>Програма навчання</i>	
Розроблена і затверджена відповідно до держстандартів освіти	Не регламентується і розробляється роботодавцем або консалтинговою компанією
<i>Строки навчання</i>	
Установлені держстандартами освіти	Визначаються роботодавцем
<i>Документ, що підтверджує проходження навчання</i>	
Свідоцтва та дипломи державного зразка про здобуття ступеня бакалавра, спеціаліста, магістра тощо	Довідка довільної форми, сертифікат
Обов'язкове	Добровільне
Обов'язкове навчання повинні проходити працівники окремих професій, визначених чинним законодавством. Періодичність підвищення кваліфікації робітників, керівників, професіоналів та фахівців установлюється залежно від виробничої потреби, але не рідше одного разу на 5 років	Добровільне навчання проводиться за власною ініціативою працівника або роботодавця, але за обов'язковою згодою першого

Рис. 2. Риси професійного навчання

Окреслені властивості операцій з підготовки та перепідготовки працівників підприємства та інших фізичних осіб впливають на облікове відображення пов'язаних з ними витрат. У зв'язку з цим, відбувається трансформація окремих елементів методу бухгалтерського обліку, що буде предметом подальших досліджень.